O JUMĂTATE DE SECOL DE LA MAREA EPOPEE NAȚIONALĂ A MĂRĂȘEȘTILOR

Cuvîntare la adunarea populară consacrată aniversării bătăliilor de la Mărăști, Mărășești și Oituz

— 12 august 1967 —

Stimați tovarăși,

Aniversăm azi împlinirea a cinci decenii de la bătălia de la Mărășești — eveniment memorabil al istoriei poporului român, al luptei pentru apărarea ființei sale naționale, pentru eliberarea patriei, împotriva cotropitorilor străini, a dominației imperialiste. Ostașii și ofițerii români — muncitori, țărani și intelectuali — au apărat cu prețul vieții fiecare palmă din pămîntul patriei invadate de dușman, adăugînd astfel o nouă și măreață pagină de glorie și de vitejie la hronicul neamului nostru, la tradițiile eroice ale luptei pentru neatîrnare, pentru libertate națională și socială.

Împrejurările istorico-sociale vitrege în care și-a dus existența au obligat poporul român din cele mai vechi timpuri să-și apere dreptul la viață cu arma în mînă. Rezistînd tuturor încercărilor, el a străbătut vremurile de restriște și a ieșit la lumină, cucerindu-și locul ce i se cuvine în marea familie a popoarelor lumii, pentru că întotdeauna a fost animat de o nestinsă dragoste de patrie, de curaj și spirit de abnegație ; sentimentul patriotismului fierbinte a fost transmis ca o flacără vie, din generație în generație.

Ne plecăm cu venerație în fața eroilor națiunii, în fața celor care nu și-au precupețit viața pentru a asigura li-

bertatea și progresul poporului român, care au pus, la timpul lor, o piatră la temelia măreţului edificiu pe care îl înălțăm astăzi pe meleagurile României socialiste. *(Aplauze)*. Fie ca memoria celor ce au căzut la Mărăști, Mărășești și Oituz, oprind cu pieptul lor armatele imperialismului german, să trăiască veșnic în conștiința poporului, îmbărbătîndu-l întotdeauna în lupta pentru binele și prosperitatea Republicii Socialiste România. *(Aplauze, urale)*.

Tovarăși,

După cum se știe, războiul din 1914—1918 — primul război mondial imperialist — a avut la origine lupta statelor imperialiste pentru împărțirea lumii, pentru acapararea unor noi sfere de influență, pentru lărgirea pieței de desfacere și a surselor de materii prime, pentru redistribuirea imperiilor coloniale. Acest război a fost condamnat de forțele înaintate, revoluționare din toate țările; clasa muncitoare, mișcarea socialistă, numeroase personalități progresiste s-au ridicat împotriva războiului imperialist, arătînd că țelurile sale contraveneau intereselor maselor largi populare, slujeau numai exploatatorilor, prevenind asupra suferințelor și pierderilor grave pe care avea să le aducă tuturor popoarelor, cauzei progresului și civilizației.

Și în țara noastră a avut loc o puternică mișcare de protest împotriva războiului imperialist ce lovea grav interesele economice ale maselor muncitoare și crea pericolul transformării României în teren de înfruntare a celor două tabere imperialiste. Voința maselor de a nu intra în război, puternica mișcare internă pentru neutralitate au determinat menținerea României în afara ostilităților timp de doi ani. Țara noastră se afla însă la confluența sferelor de influență ale marilor puteri imperialiste care

își disputau dreptul la dominație și în această parte a lumii. Pe măsură ce trecea timpul, cele două grupări beligerante — Franța, Anglia și Rusia, pe de o parte, și Germania și Austro-Ungaria, pe de alta — exercitau presiuni tot mai puternice asupra României, căutînd fiecare să o atragă în luptă de partea sa.

Primul război mondial imperialist — care își punea cu putere amprenta asupra începutului secolului al XX-lea — ridica și în fața poporului român probleme de mare însemnătate pentru însăși soarta națiunii. După cum se știe, în această perioadă, în țara noastră, ca și în celelalte țări balcanice — așa cum sublinia pe atunci și Lenin — construcția de stat în direcția burghezo-națională nu se terminase, un mare număr de români trăiau încă în afara granițelor statului, teritorii românești se aflau sub stăpînire străină. Dezvoltarea socială, progresul economic, politic și cultural al țării erau strîns legate de încheierea procesului de formare a națiunii române. Unirea într-un singur stat — aspirație seculară a românilor, cauză înălțătoare pentru care au luptat nenumărate generații de înaintași — devenise un obiectiv imediat, o necesitate stringentă impusă de însuși mersul înainte al societății românești.

Cu toate că primul război mondial a avut un caracter imperialist, poporul român nu a participat la acest război călăuzit de intenții de cotropire și anexiune teritorială; cedînd presiunilor puterilor Antantei, cercurile conducătoare ale țării au hotărît intrarea în război alături de Anglia, Franța și Rusia, care promiteau satisfacerea dezideratului unității noastre naționale.

Desigur, se poate pune azi întrebarea dacă aceasta era calea cea mai indicată pentru înfăptuirea țelurilor legitime ale poporului român, dacă n-ar fi fost mai bine ca România să evite de a intra într-un război care, după cum

știți, a îndoliat sute de mii de familii și a atras după sine un lung cortegiu de suferințe și distrugeri. Evoluția evenimentelor a fost însă aceea pe care o știm, și noi trebuie să judecăm faptele așa cum au fost, analizînd în mod obiectiv contextul lor istoric, consecințele pe care le-au generat, străduindu-ne să le dăm interpretarea cea mai justă.

Aspirațiilor profunde ale poporului român spre unitate le-au dat glas declarațiile politice ale vremii, presa, puternicele manifestări publice care au avut loc cu acest prilej pe întreg cuprinsul țării și, în mod deosebit, entuziasmul nemărginit cu care ostașii români au fost întîmpinați în Transilvania de masele largi ale întregii populații. Numeroși cetățeni, atît din România de atunci cît și din Transilvania și Bucovina aflate sub stăpînirea imperiului habsburgic, s-au înrolat voluntari, cerînd să li se dea posibilitatea de a lupta pentru cauza întregirii țării. În luptele împotriva armatelor imperialismului german s-au ridicat figuri de eroi legendari ca Ecaterina Teodoroiu, maiorul Atanase Ionescu, căpitanul Grigore Ignat, caporalul Constantin Mușat, generalii Praporgescu, Dragalina și mulți alții care și-au jertfit viața pentru libertatea și neatîrnarea patriei. *(Aplauze)*.

După cum se știe, armatele germane și austro-ungare, mult superioare ca număr și înzestrare tehnică, au ocupat cea mai mare parte a pămîntului țării.

În fața situației extrem de grave care se crease, cercurile reacționare burghezo-moșierești trădează interesele patriei, pactizează, în regiunile ocupate, cu dușmanul, pregătindu-se să semneze cu puterile centrale o pace rușinoasă menită să pecetluiască înrobirea României imperialismului german. În aceste clipe dramatice pentru soarta țării, forțele patriotice s-au ridicat la luptă, și-au adunat toate puterile și au hotărît să reziste cu orice preț în fața

armatelor invadatoare. În acest cadru se înscriu eroicele bătălii de la Mărăști, Mărășești și Oituz, care au dovedit încă o dată că peste voința de fier a poporului ce-și apără dreptul la viață și libertate „nu se poate trece". *(Aplauze)*.

Spiritul de sacrificiu al ostașilor și ofițerilor care au oprit înaintarea năvălitorilor exprimă voința întregului popor român de a scutura jugul ocupației străine, de a salva țara de robia imperialistă. Poporul nostru păstrează o frumoasă amintire, și cele mai calde sentimente de recunoștință, ostașilor ruși și francezi care au luptat alături de ostașii români, aducîndu-și obolul de sînge la înfruntarea cu dușmanul. Victoria de la Mărășești a reprezentat o contribuție importantă la înfrîngerea militarismului german, un moment hotărîtor în lupta pentru eliberarea patriei noastre, pentru înfăptuirea idealului de unitate națională. *(Aplauze)*.

Războiul, înfrîngerea militară a coaliției puterilor centrale și în primul rînd a imperialismului german, prăbușirea imperiului habsburgic și a imperiului țarist au ascuțit la maximum contradicțiile orînduirii capitaliste, ceea ce a determinat apariția unor mari mișcări sociale și naționale, desfășurarea unor profunde transformări revoluționare cu repercusiuni asupra evoluției ulterioare a numeroaselor state din Europa. Un rol de însemnătate istorică a avut triumful Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, care a deschis era eliberării popoarelor de asuprire și exploatare, era înlăturării dominației imperialismului și colonialismului, a accelerat procesul nașterii și dezvoltării a noi și noi națiuni pe calea progresului economic și social.

Realizată în aceste împrejurări internaționale favorabile, unitatea noastră națională a fost rezultatul luptei maselor populare din toate colțurile țării, opera întregului popor român. *(Aplauze)*. Marea adunare populară de la

Alba Iulia, care a proclamat unirea Transilvaniei la patria mamă, uriașele manifestări organizate de masele populare din toate provinciile românești au consfințit voința de unire a întregii noastre națiuni. Unirea a fost încununarea victorioasă a luptei seculare duse de cele mai înaintate forțe ale poporului român din Moldova, Muntenia și Transilvania, de cărturarii și marii gînditori ai neamului, a activității desfășurate de elementele revoluționare, de militanții socialiști, a aspirațiilor și voinței întregului popor român. *(Aplauze).*

După cum este cunoscut, formarea statului național român unitar a avut loc în condițiile existenței regimului burghezo-moșieresc. Clasele stăpînitoare au folosit unirea pentru consolidarea pozițiilor de dominație economică și politică, pentru intensificarea exploatării și asupririi celor ce muncesc ; totodată România a continuat să rămînă încă dependentă față de marile puteri imperialiste. Aceste împrejurări au făcut ca masele largi populare să nu-și poată realiza pe deplin aspirațiile de dreptate socială și națională pentru care luptaseră. Cu toate acestea, înfăptuirea unității naționale a avut o înrîurire pozitivă asupra întregii evoluții economice, politice și sociale a României. Ea a creat condiții pentru dezvoltarea forțelor progresiste ale societății, pentru intensificarea mișcării revoluționare a clasei muncitoare, a stimulat puternic lupta împotriva exploatării și asupririi burghezo-moșierești. Misiunea de a asigura realizarea deplină a marilor aspirații ale poporului i-a revenit clasei muncitoare — forța cea mai înaintată a societății noastre. *(Aplauze, urale).* Condusă de partidul comunist, detașamentul ei de avangardă, clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea, cu intelectualitatea, cu toate forțele progresiste, a înfăptuit transformări revoluționare radicale în sînul societății românești, a asigurat victoria socialismului, edificarea societății noi pe întregul cuprins

al României. *(Aplauze).* Realitățile sociale de azi ale țării întruchipează încununarea și depășirea celor mai înalte năzuințe ale înaintașilor, a celor mai profunde idealuri ale maselor populare din România. Națiunea română socialistă — unită prin comunitatea țelurilor și intereselor tuturor păturilor populației, indiferent de naționalitate — înflorește și se afirmă tot mai viguros, asigurînd făurirea unei vieți libere și fericite pentru toți cei ce muncesc în patria noastră. *(Aplauze, urale).*

Poporul român, ca și celelalte popoare din Europa, nu poate uita că imperialismul german a declanșat în decursul unei singure generații două războaie mondiale nimicitoare care au provocat omenirii pagube umane și materiale incalculabile, că acesta a generat fascismul hitlerist, cel mai mare pericol pentru independența și suveranitatea popoarelor, pentru cuceririle geniului uman. Este de aceea profund justificată hotărîrea fermă a poporului nostru, a tuturor popoarelor din Europa și din întreaga lume, de a nu precupeți nimic pentru ca asemenea evenimente tragice să nu se mai repete niciodată, pentru ca forțele imperialiste reacționare să nu mai poată periclita pacea și liniștea omenirii, soarta civilizației.

Așa după cum se știe, în lumea contemporană continuă încă să existe imperialism, să existe cercuri reacționare în diferite țări, printre care și cercurile militariste, neonaziste din Republica Federală a Germaniei, iar experiența istoriei confirmă că aceasta face să planeze grave primejdii asupra păcii și securității internaționale, inclusiv posibilitatea izbucnirii unui nou război mondial. De aceea se impune ca popoarele să-și întărească vigilența, ca forțele revoluționare, progresiste, antiimperialiste din întreaga lume să-și unească strîns rîndurile, să acționeze cu hotărîre și fermitate pentru dejucarea oricăror planuri ale

cercurilor agresive imperialiste, pentru asigurarea păcii în lume. *(Aplauze, urale).*

Poporul român, vital interesat în crearea unui climat de pace și securitate, pătruns de înaltă răspundere pentru soarta păcii în lume, își aduce contribuția activă la lupta pentru preîntîmpinarea unui nou război, pentru destindere internațională, pentru dezvoltarea încrederii și cooperării între popoare. *(Aplauze).*

Recenta sesiune a Marii Adunări Naționale a definit cu claritate țelurile fundamentale ale politicii externe a României, a exprimat voința nestrămutată a întregului popor român de a milita și în viitor pentru victoria cauzei socialismului, democrației și progresului social, pentru întărirea unității și coeziunii mișcării antiimperialiste, pentru asigurarea păcii mondiale. *(Aplauze).* În același timp, Partidul Comunist Român, guvernul Republicii Socialiste România consideră drept o sarcină de prim ordin, impusă de interesele apărării neștirbite a independenței și suveranității naționale, a muncii pașnice a poporului român, pregătirea și echiparea corespunzătoare a forțelor noastre armate, întărirea continuă a capacității de luptă a patriei. *(Aplauze).*

Este o îndatorire de onoare a armatei noastre ca, alături de armatele țărilor socialiste frățești, să fie gata să riposteze oricărei agresiuni imperialiste, să apere cuceririle revoluționare ale poporului, cauza socialismului și păcii. *(Aplauze).*

Succesele pe care le obținem în construcția societății socialiste, în ridicarea României pe trepte tot mai înalte de progres și civilizație sînt omagiul cel mai profund pe care îl aducem azi eroilor ce au căzut la Mărășești, tuturor celor care s-au jertfit pentru patrie. Întregul popor înfăptuiește neabătut vastul program de creație socială trasat de Congresul al IX-lea al partidului, asigurînd înflorirea

multilaterală a României. Se realizează cu succes prevederile privind dezvoltarea continuă a industriei naționale la nivelul tehnicii și eficienței economice mondiale, modernizarea și intensificarea producției agricole, perfecționarea planificării și organizării muncii în toate compartimentele de activitate ale societății, înflorirea științei, artei, culturii, ridicarea neîncetată a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. *(Aplauze)*. Conștient că tot ceea ce realizează prin munca și eforturile sale îi aparține, se răsfrînge nemijlocit asupra vieții lui de azi și a vieții generațiilor de mîine, întregul nostru popor își consacră energia și puterea de muncă înfăptuirii politicii interne și externe a partidului — expresie fidelă a intereselor fundamentale, a celor mai profunde aspirații de progres și prosperitate ale întregului popor, a înaltei răspunderi ce ne animă față de cauza socialismului și păcii în lume. *(Aplauze, urale)*.

Să nu uităm niciodată că toate cuceririle de care ne bucurăm azi au fost obținute prin lupte grele, prin jertfa celor mai buni fii ai poporului nostru. În fața memoriei celor care au căzut în lupta pentru dreptate socială și națională să ne legăm de a face totul pentru a asigura progresul neîntrerupt al țării, bunăstarea și fericirea întregului popor, să ne legăm de a face să strălucească tot mai puternic în lume gloria patriei noastre scumpe — România socialistă. *(Aplauze prelungite, urale îndelung repetate)*.